

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ OKREŚLONYCH W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBARTÓW ZA 2009 ROK**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów określa realizację działań z zakresu pomocy społecznej na lata 2005-2013. Zgodnie z jej misją, głównym przesłaniem Strategii jest zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w Lubartowie oraz zminimalizowanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk społecznie negatywnych, poprzez zaspokojenie potrzeb w zakresie rozwoju społecznego oraz uaktywnienie środowiska lokalnego.

Celem generalnym Strategii jest *poprawa warunków i jakości życia mieszkańców poprzez wzrost ich aktywności, integrację środowiska lokalnego oraz skuteczny system pomocy społecznej*. Został on sprecyzowany w formie 5 celów strategicznych, które zawierają cele szczegółowe, opisujące zakres działań oraz formę ich realizacji, na podstawie dokonanej diagnozy środowiska lokalnego oraz zgodnie z wynikającymi z niej potrzebami poprawy rozwoju sytuacji społecznej. Realizację celów strategicznych określono w formie pięciu Programów. Każdy z nich zakłada osiągnięcie konkretnych *Rezultatów* poprzez realizację *Projektów*, zgodnie z przyjętym *Harmonogramem działań*.

Wskazany harmonogram precyzuje udział poszczególnych jednostek w realizacji projektów w określonym czasie. W 2009 r. do realizacji wskazano 5 programów, realizowanych w ramach 25 celów szczegółowych, których wykonawcami były: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; szkoły; Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; organizacje pozarządowe: Lubelska Fundacja Rozwoju, Polski Czerwony Krzyż, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych; Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych LIBRA; Lubartowski Ośrodek Kultury; Komenda Powiatowa Policji; Środowiskowy Dom Samopomocy; wolontariat szkolny.

W ramach celu strategicznego 1, realizowano program, który ukierunkowany jest na *zapewnienie systemu bezpieczeństwa socjalnego oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu*. Działania realizowane w obrębie pięciu celów szczegółowych skierowano do poszczególnych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym tj. osób i rodzin korzystających długotrwale ze świadczeń pomocy społecznej, dotkniętych ubóstwem, rodzin dysfunkcyjnych. Obejmowały one następujące projekty:

1. *Akcje pozyskiwania środków finansowych i rzeczowych dla dzieci z rodzin ubogich oraz na rzecz rodzin dysfunkcyjnych*

Projekt ten realizowany był przez:

- a. Gimnazjum Nr 1 – które zorganizowało akcję zbiórki słodczy. Zebrane dary przekazano na paczki mikołajkowe dla dzieci uczęszczające na zajęcia do Świetlicy Środowiskowej dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych przy MOPS w Lubartowie;
- b. Gimnazjum Nr 2 – uczniowie tej szkoły brali udział w akcji dotyczącej zbiórki odzieży zimowej dla rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Tą formą pomocy objęto 12 rodzin;
- c. II Liceum Ogólnokształcące – zorganizowało akcję pozyskiwania środków finansowych i rzeczowych dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych t.j.: *Mikołajki dla dzieci z ubogich rodzin; Mecz Mikołajkowy; Pomóż Koledze ze Szkolnej Ławki; Serce dla Lwowa; Świąteczny stroik.*
- d. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie w okresie wiosennym zorganizował akcję „Śniadanie Wielkanocne 2009”. Z zebranych artykułów spożywczych i przemysłowych w sklepach na terenie miasta Lubartowa, udało się przygotować 38 paczek świątecznych, które po zakończeniu zbiórki wręczono potrzebującym rodzinom. Z okazji świąt Bożego Narodzenia, przeprowadzono kolejną zbiórkę artykułów spożywczych i przemysłowych dla podopiecznych Ośrodka - *Gwiazdka 2009*. W ramach różnorodnych akcji m.in.: *Pomóż dzieciom przetrwać zimę, I ty możesz zostać św. Mikołajem, Akcja Sejmiku Dzieci i Młodzieży Miasta Lubartowa* prowadzonej przez Samorząd Uczniowski II Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Firleja w Lubartowie, przygotowano 36 świątecznych paczek żywnościowych, które przekazano ubogim rodzinom, a otrzymane dary tj. odzież i obuwie były sukcesywnie udostępniane osobom korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej (ok. 200 osobom – dorosłym i dzieciom);
- e. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych – uczestniczyło w akcji *Pomóż dzieciom przetrwać zimę*, w ramach której zebrano 811 kg darów, z których przygotowano 115 paczek żywnościowych przekazanych w okresie Bożego Narodzenia dla 17 wytypowanych rodzin. Zebrane w czasie akcji słodczy otrzymało 320 dzieci podczas zabawy „Spotkanie z Mikołajem”. Pozostałe artykuły tj. odzież i obuwie rozdano w siedzibie Stowarzyszenia dla osób bezpośrednio zainteresowanych;
- f. Polski Czerwony Krzyż - rozdysonował żywność unijną 1.510 osobom; w ramach akcji *Wyprawka dla Żaka* wydał 18 sztuk wyposażenia edukacyjnego; wykonano po 30 sztuk paczek świątecznych i noworocznych;
- g. Szkoła Podstawowa Nr 3 – w ramach akcji *Pomóż dzieciom przetrwać zimę* zorganizowała zbiórkę artykułów spożywczych, słodczy, zabawek. Zebrane dary przekazano najbardziej potrzebującym rodzinom z terenu miasta, korzystającym ze świadczeń MOPS w Lubartowie;
- h. Szkoła Podstawowa Nr 4 – uczniowie tej szkoły brali udział w akcji *Pomóż dzieciom przetrwać zimę, Tydzień PCK, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy*, a także uczestniczyli w akcji zorganizowanej przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Niech się serce obudzi”;
- i. Zespół Szkół Nr 2 – zorganizował bezpłatne obiady dla uczniów, których rodziny znajdują się w trudnej sytuacji finansowej; zbiórkę odzieży; przekazano paczki świąteczne uczniom z rodzin dysfunkcyjnych; nawiązano współpracę z parafią Św. Anny w celu pozyskania darów z Caritas dla dzieci z najuboższych rodzin.

2. Utworzenie punktu dożywiania osób dorosłych w środowisku lokalnym oraz w miejscu zamieszkania

W dalszym ciągu nie został utworzony odrębny punkt świadczący usługi w formie dożywiania osób dorosłych (brak chętnych do świadczenia takiej usługi). Należy jednak nadmienić, że osoby dorosłe wymagające tej formy pomocy nie zostały pozostawione bez pomocy. Dożywianie dla nich na terenie miasta prowadził m.in. Klasztor o.o. Kapucynów poprzez wydawanie chleba, a w okresie zimy gorących zup oraz Dzienny Dom Pomocy Społecznej działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubartowie, zapewniający osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym usługi w formie śniadań i obiadów.

Od 2006 r. tut. Ośrodek działając w oparciu o ustawę „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” udziela osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie posiłku oraz świadczenia pieniężnego przeznaczonego na zakup posiłku lub żywności.

3. Zorganizowanie cyklicznych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych

- a. Świetlica Środowiskowa dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubartowie – prowadziła w okresie ferii letnich i zimowych codzienne zajęcia świetlicowe dla 30 dzieci z rodzin obejmowanych pomocą społeczną. Organizowano plenerowe wycieczki krajoznawcze, grile, spotkania tematyczne promujące zdrowy styl życia. Współpracując z Miejską Biblioteką Publiczną wspólnie zorganizowano letnią akcję *Lato w bibliotece*. Ponadto zorganizowano wycieczkę do Lublina połączoną ze zwiedzaniem Zamku lubelskiego, Starego Miasta i Wieży Trynitarzkiej oraz seansem w kinie „Plaza”;
- b. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych – zrealizowało dwie wycieczki dla 66 dzieci z miasta Lubartowa w wieku od 4 do 15 lat, znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej;
- c. Lubartowski Ośrodek Kultury – zorganizował w okresie letnim Kino Wakacyjne, Wakacje w Lubartowskim Ośrodku Kultury, Dni Lubartowa 2009.

Rezultaty osiągnięte w ramach działań Celu strategicznego 1 w 2009 roku:

- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin ubogich;
- Ograniczenie niedożywienia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w rodzinach ubogich;
- Zapobieganie marginalizacji i alienacji dzieci rodziców dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
- Zwiększenie efektywności i atrakcyjności działań prowadzonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych uczestnictwa w wypoczynku;

W ramach celu strategicznego 2 – *Miejskiego programu wspierania profilaktyki problemów alkoholowych oraz uzależnień*, podejmowano działania mające na celu koordynację przedsięwzięć profilaktycznych, medycznych i edukacyjnych, prowadzonych na rzecz osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniami oraz ich rodzin. M.in. realizowano:

1. *Projekty socjalne realizujące ciekawe formy pracy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzone m.in. dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym*

- a. Polski Czerwony Krzyż - realizował pogadanki na temat profilaktyki uzależnień, w zakresie zagadnień tolerancji i wartości humanitarnych oraz czerwonokrzyżskich zadań celowych w prowadzonych świetlicach profilaktyczno-wychowawczych przy Szkole Podstawowej Nr 1 i Gimnazjum Nr 2.
- b. Świetlica Środowiskowa dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych - realizowała zajęcia relaksacyjno-korekcyjne; organizowała zabawy i gry tematyczne połączone z elementami muzykoterapii, art.-terapii oraz socjoterapii mające na celu kompensację funkcji socjalizacyjnej i emocjonalno-ekspresyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

2. *Organizowanie cyklicznych programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień*

W 2009 roku:

- a. W Świetlicy Środowiskowej dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych, w której zatrudniony jest psycholog, prowadzono zajęcia terapeutyczne z zakresu profilaktyki uzależnień dotyczące używek: alkoholu, nikotyny, narkotyków; zajęcia ukazujące zachowania alternatywne w sytuacjach wyzwalających agresję. Dwa razy w tygodniu w Świetlicy odbywały się zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem, który prowadził „Program profilaktyczny dla dzieci i rodziców z rodzin dysfunkcyjnych”.
- b. W II Liceum Ogólnokształcącym – opracowano i zrealizowano programy edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień. Zajęcia prowadzili: pedagog i psycholog szkolny. Dotyczyły one: asertywności, poczucia własnej wartości, przeciwdziałania agresji, sensu życia, rozwiązywania konfliktów, szkodliwości spożywania alkoholu i innych używek. Młodzież klas II uczestniczyła w spektaklu antynarkotykowym *Warto by uwierzyć w dobro*. Po spektaklu młodzież wzięła udział w pogadance n/t niebezpieczeństwa używania środków psychotropowych. Szkoła zakupiła literaturę dla młodzieży, gdzie poruszana jest tematyka profilaktyki. Zorganizowano również konkurs adresowany do uczniów klas I *Dobre wychowanie to lek na agresywne zachowanie*. Pedagog szkolny pomagał dzieciom, których rodzice piją, w ramach telefonu zaufania Pomarańczowa Linia.
- c. W Gimnazjum Nr 1 – przeprowadzono program profilaktyczny *Spójrz inaczej* w klasach II i III dla 120 uczniów; pogadanki na temat *Odpowiedzialności karnej nieletnich* prowadzone przez policjantkę Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie. Uczniowie klas III uczestniczyli w spektaklu profilaktycznym *Ważne by uwierzyć w dobro*, Teatru Profilaktycznego im. Marka Kotańskiego z Krakowa. Na lekcjach biologii i godzinach wychowawczych omawiano problematykę zdrowego stylu życia, zagrożeń młodzieży i uzależnień.
- d. W Zespole Szkół Nr 2 – realizowano zagadnienia dotyczące profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków, nikotyny, które stanowiły główny temat współpracy pedagoga

szkolnego, wychowawców klas, pielęgniarki szkolnej i księży – katechetów. Odbicie tej współpracy widoczne było podczas ogólnopolskich czy światowych obchodów dni walki z uzależnieniami i chorobami z nich wynikającymi (m.in. dokonano prezentacji multimedialnej, z krótkim wykładem na temat walki z HIV/AIDS). Młodzież szkoły uczestniczyła także w konferencji zorganizowanej przez pedagoga szkolnego z Regionalnego Centrum Edukacji Zawodowej w Lubartowie na temat *Dzień wolny od uzależnień*.

- e. W Gimnazjum Nr 2 – zrealizowano program profilaktyczny *Spójrz inaczej na agresję*, którym objęto 94 uczniów z klas I. Głównym celem tego programu była edukacja dotycząca zjawiska agresji i przemocy. Uczniowie poznali przyczyny, mechanizmy i skutki agresji, zapoznali się ze sposobami skutecznej negocjacji i radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Dla uczniów z klas II przeprowadzono zajęcia z psychologiem *Poznaj swoją moc*; zorganizowano spektakle profilaktyczne o niebezpieczeństwie korzystania z używek i Internetu *Uwierzyć w dobro, Złudzeniom nie, www.kłopoty*.
- f. W Szkole Podstawowej Nr 4 – realizowane były programy: *Różowe okulary* jako cykl spotkań z kulturą, obcowanie z dziełem artystycznym. Odbiorcami projektu byli uczniowie klas II-III, IV-VI. Ponadto realizowano programy profilaktyczno-wychowawcze t.j.: *Spójrz inaczej, Spójrz inaczej na agresję, Dziękuję Nie, Wychowanie przeciw przemocy*. Odbiorcami w.w programów byli uczniowie klas I-VI;
- g. W Szkole Podstawowej Nr 3 – realizowano program *Spójrz inaczej na agresję*. Jego głównym celem była profilaktyka agresji i przemocy, uczenie konstruktywnych form radzenia sobie z napięciem oraz rozwijanie wrażliwości na inne osoby w otoczeniu. Program został wzbogacony o zajęcia z muzykoterapii oraz kinezylogii edukacyjnej Paula Dennisona.
Program Zły dotyk prowadzony był dla klas III przez psychologa Poradni Psychologiczno –Pedagogicznej w Lubartowie,
Kolejny program p.n. *Czym jest palenie papierosów* – skierowano do uczniów klas IV-VI. Prowadzili go: pedagog i katecheta Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego z Lublina. W szkole: przeprowadzono cykl zajęć w klasach IV-VI na temat substancji szkodliwych, obrony przed przemocą, sposobów rozwiązywania konfliktów, a w klasach V-VI zorganizowano spotkania z przedstawicielem policji, których tematem były zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży oraz ich skutki prawne. Uczniowie brali także udział w konkursie plastycznym *Świat byłby dużo lepszy bez...* przygotowanym przez pedagoga i nauczyciela plastyki. Poprzez konkurs uczniowie apelowali do wszystkich żyjących na Ziemi o ochronę przyrody, życie bez narkotyków, alkoholu, przemocy. Uczniowie klas V-VI brali udział w widowisku słowno-muzycznym: *Złudzeniom NIE! Iluzji TAK!*, które było poświęcone realizowanej w szkole profilaktyce, promującej zdrowy styl życia.
- h. Polski Czerwony Krzyż podejmował działania wskazujące metody spędzania czasu wolnego bez uzależnień, przeciwdziałające niedostosowaniu społecznemu, demoralizacji, promowaniu zdrowego stylu życia. Zajęcia prowadzone były w formie pogadanek, konkursów, prelekcji, kół zainteresowań.
- i. Komenda Powiatowa Policji w Lubartowie – zorganizowała zajęcia w szkołach całego powiatu lubartowskiego w ramach profilaktyki, w czasie których przybliżano uczniom tematy z cyklu *Jaka jest Twoja świadomość*: m.in. agresja i przemoc rówieśnicza, odpowiedzialność prawna nieletnich, Powiem Ci to czego nie usłyszysz od dilerów. Młodzież podczas spotkań w ramach profilaktyki była zainteresowana poruszonymi tematami, czego wyrazem były częste pytania o regulacje prawne dotyczące spożywania alkoholu przez nieletnich, posiadania i handlu narkotykami.

4. Redagowanie rubryki informacyjnej w lokalnej prasie rozpowszechniającej problematykę uzależnień i sposoby walki z ich skutkami

Z inicjatywy Lubartowskiego Ośrodka Kultury nadal na łamach lokalnej prasy tj. tygodnika „Lubartowiak” ukazywał się cykl artykułów w rubryce *Krótkie rozumki*, które poruszały problematykę nietrzeźwości kierowców oraz skutki takiego postępowania. Rubryka wyraźnie informowała czytelników, że prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu jest przestępstwem. Dodatkowo, w niektórych numerach pisma ukazywały się artykuły dotyczące tematyki antyalkoholowej i antynarkotykowej np.: w Nr 45 - *Policjanci przestrzegali*; Nr 43 - *Mikołaj w Klubie AA*; Nr 40 - *Bez kropli alkoholu*; Nr 31 - *Zlikwidowano plantację Marychy*; Nr 24 - *Bezpieczne wakacje*; Nr 21 - *Dzień bez tytoniu. Jestem bezpieczny*.

5. Przygotowanie broszur i ulotek o tematyce uzależnień

W 2006 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła działania w formie przygotowania broszur i ulotek o tematyce uzależnień, które w ilości ok. 1000 sztuk rozpowszechniono w miejscach publicznych.

W latach 2007 -2009 nie podjęto powyższych działań.

6. Zorganizowanie działań dotyczących profilaktyki alkoholowej

Powyższy projekt jest realizowany głównie dzięki Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której głównym celem jest propagowanie zdrowego, trzeźwego stylu życia i przeciwdziałania alkoholizmowi, leczenia i rehabilitacji. Co roku opracowywane są programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które mają na celu przede wszystkim odnosić się nie tylko do osób z problemem alkoholowym ale także do ich rodzin, a zwłaszcza dzieci i młodzieży. Prowadzona jest także profilaktyka dotycząca szkodliwości nadużywania napojów alkoholowych i środków psychotropowych. Na terenie szkół lubartowskich realizowano programy z zakresu zagrożeń alkoholizmem, narkotykami, nikotyną i przemocą m.in.: *Spójrz inaczej*; *Spójrz inaczej na agresję*; *Dzieci w sieci*; *Sport ucieczka od nałogów*. Do prowadzenia tego typu zajęć przeszkolono łącznie 60 osób. W programach tych uczestniczy rocznie ok. 2.000 uczniów.

Rezultaty osiągnięte w ramach działań Celu strategicznego 2 w 2009 r.:

- Mobilizowanie osób, korzystających ze świadczeń społecznych i ich rodzin do podejmowania działań zmierzających do rozwiązania występujących problemów alkoholowych;
- Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin alkoholowych;
- Upowszechnienie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod kształcenia postaw, służących zdrowemu i trzeźwemu życiu;
- Podniesienie poziomu świadomości społecznej w zakresie zagrożeń uzależnieniami.

W ramach celu strategicznego 3, realizowano *Program aktywizacji i integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka w Lubartowie*, który skierowany jest do osób bezrobotnych, bezdomnych, osób niepełnosprawnych, starszych wiekiem. Głównym zamierzeniem tego programu jest poszukiwanie nowych rozwiązań pomocy pozamaterialnej, tak aby przeciwdziałać zjawisku „uzależniania” się od finansowej pomocy społecznej oraz dążenie do zmiany ich postawy z pasywnej na aktywną. Aby sprostać temu zadaniu w 2009 roku realizowano:

1. *Program aktywizacji osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji, obejmowanych pomocą społeczną.*
  - a. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie w okresie 01.01.2009 r.- 31.12.2009 r. samodzielnie realizował projekt systemowy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego pt. *OD AKTYWIZACJI DO ROZWOJU. Integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej w Lubartowie*. Celem głównym projektu było zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego poprzez przygotowanie do wejścia na rynek pracy i integrację z rynkiem pracy. Projekt zakładał wsparcie 14 osobowej grupy beneficjentów korzystających z pomocy społecznej, nieaktywnych zawodowo, a także zatrudnionych, w wieku aktywności zawodowej poprzez zastosowanie instrumentów aktywnej integracji: zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, z wykorzystaniem podstawowego narzędzia pracy – kontraktu socjalnego. Osiągnięto wszystkie zamierzone rezultaty projektu. Rezultaty twarde to: zawarcie 14 kontraktów socjalnych ze wszystkimi uczestnikami projektu; ukończenie przez wszystkie osoby udziału w realizacji projektu w dniu 31.12.2009 r.; ukończenie przez wszystkich uczestników wybranego szkolenia zawodowego typu: *Sprzedawca z obsługą komputera i maszyn liczących* - 8 osób, *Opiekunka nad osobą starszą i niepełnosprawną* - 3 osoby, *Fryzjer* – 2 osoby, *Operator wózków jezdniowych* – 1 osoba. Osiągnięte rezultaty miękkie to:
    - nabycie umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy poprzez ukończenie zajęć indywidualnych i grupowych z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy;
    - wzrost samooceny i pewności siebie poprzez ukończenie zajęć indywidualnych i grupowych z zakresu podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych i udział w terapii psychologicznej;
    - zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy m.in. dzięki ukończonym zajęciom z zakresu doradztwa zawodowego.
  - b. W Oddziale Lubelskiej Fundacji Rozwoju w Lubartowie w 2009 r. zorganizowano 67 szkoleń. Łącznie z usług szkoleniowych skorzystało 1.045 osób, w tym 114 długotrwale bezrobotnych z miasta Lubartowa. Fundacja realizowała następujące projekty:
    - *Rozwój w dobie zmian* dla 65 beneficjentów, który skierowany był do osób pracujących po 50 roku życia ale również do pracowników administracji i służb społecznych;

- *Schodami do góry* – to kolejny projekt, którym objęto 24 osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. W ramach tego projektu zrealizowano: „Program resocjalizacji społeczno–zawodowej”, w którym uczestniczyło 31 beneficjentów;

- *Wyjść przed nawias* – dla 12 osób. Projekt skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w ramach którego przeprowadzono „Program aktywizacji społeczno – zawodowej” dla 12 beneficjentów.

W ramach powyższych projektów tj. *Wyjść przed nawias* i *Schodami do góry*, współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, przeprowadzono doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy, z tej usługi skorzystało 55 osób.

Bezrobotni zgłaszający się do *Klubu Pracy* uzyskali wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia w postaci: pomocy przy sporządzaniu dokumentacji związanej z ubieganiem się o pracę; przedstawienia aktualnych ofert pracy; udostępnienia nieodpłatnych stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu; prowadzenia działań w szkołach średnich związanych z edukacją młodzieży.

W 2009 r. zorganizowano 12 sesji tematycznych; odbyło się 27 dyżurów radcy prawnego i doradcy zawodowego; udzielono 187 porad indywidualnych.

Oddział Lubelskiej Fundacji Rozwoju w Lubartowie na bieżąco rejestruje wszystkie zgłaszane oferty pracy. W ramach *Pośrednictwa pracy* w 2009 r. pozyskano 26 ofert pracy stałej i okresowej, z których skorzystało 44 osoby. Zorganizowano jednej giełdy pracy.

2. *Utworzenie punktu informacyjnego o aktualnych ofertach pracy, poradnictwie, szkoleniach i pomocy socjalnej.*

Realizatorem tego projektu od 2005 r. jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Lubartowie. Punkt informacyjny mieści się w siedzibie Ośrodka, a głównymi beneficjentami wsparcia są osoby bezrobotne figurujące w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Lubartowie, korzystające z pomocy społecznej. W 2009 r. udostępniono 52 oferty pracy, które za pośrednictwem pracowników socjalnych przekazano bezrobotnym klientom, poszukującym zatrudnienia.

3. *Utworzenie klubu seniora*

Przy Stowarzyszeniu Inicjatyw Lokalnych w Lubartowie funkcjonuje Klub Seniora i osoby niepełnosprawnej „Otwarte Serca”. W 2009 r. uczestnikami klubu było 50 osób, w tym seniorzy i osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Zorganizowano spotkania tematyczne, wyjazd rekreacyjny do Nałęczowa, wizytę w SPA Nałęczów, wyjazd do teatru, spotkanie andrzejkowe. W klubie odbyła się rozmowa z diabetologiem, zorganizowano także warsztaty florystyczne i spotkanie opłatkowe.

4. *Utworzenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych*

W 2007 r. w wyniku współpracy pracowników, rodziców dzieci niepełnosprawnych, pracowników samorządowych, powstało Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych

LIBRA. Celem statutowym Stowarzyszenia jest działalność na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, która prowadzona była w ub.r.

5. Centrum Wolontariatu dla Młodzieży

W 2009 r. działania wolontariackie podjęły 4 koła działające w szkołach tj.: Gimnazjum Nr 1, Gimnazjum Nr 2, II Liceum Ogólnokształcącym, Zespole Szkół Nr 2. Zrzeszają one aktywną, wrażliwą i zaangażowaną młodzież, która czynnie uczestniczy w imprezach kulturalnych, akcjach charytatywnych. W 2009 r. Szkolny Klub Wolontariusza, działający przy II Liceum Ogólnokształcącym w Lubartowie podjął współpracę z Przedszkolem Miejskim Nr 4, Środowiskowym Domem Samopomocy i Domem Pomocy Społecznej w Jadwinowie;

Szkolne Koło Wolontariatu przy Gimnazjum Nr 2 zrzesza 38 uczniów i pracuje zgodnie z przyjętym programem.

6. Opracowanie projektów socjalnych skierowanych do grup szczególnego ryzyka oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- a. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie zrealizował 3 projekty socjalne tj. **Zabawa Karnawałowa**– Projekt skierowany był do dzieci z rodzin ubogich z terenu miasta Lubartowa, które długotrwale korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. Celem projektu było wskazanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez zabawę oraz wsparcie zagrożonych środowisk wykluczeniem społecznym. Służył integracji społecznej dzieci z różnych środowisk. Spotkanie odbyło się w okresie ferii zimowych w sali gimnastycznej Gimnazjum Nr 1 w Lubartowie, która została udostępniona nieodpłatnie przez dyrektora szkoły. Uczestniczyło w nim 94 dzieci w wieku od 7 do 12 lat. Dzieci brały aktywny udział w przygotowanych dla nich grach i konkursach, za który były nagrodzone maskotkami i słodyczami. Podczas przerwy zostały poczęstowane pączkami i napojami. Spotkanie zakończyło się wręczeniem dzieciom paczek ze słodyczami. Imprezę udało się przygotować dzięki współpracy z Urzędem Miasta, wolontariuszami oraz sponsorami, którzy nieodpłatnie przekazali pączki i napoje.

Międzynarodowy Dzień Osób Starszych 2009 – Projekt został przygotowany z myślą o osobach starszych z okazji „Międzynarodowego Dnia Osób Starszych”. Celem głównym projektu było przełamanie stereotypów związanych z obrazem starości oraz integracja ze środowiskiem lokalnym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ub.r. obchody Międzynarodowego Dnia Osób Starszych połączono z obchodami 25 rocznicy śmierci ks. Jerzego Popiełuszki i projekcją filmu pt. „Popiełuszko – wolność jest w nas”. Emisja filmu odbyła się w kinie „Lewart”. W spotkaniu wzięło udział 70 osób – podopiecznych Ośrodka Pomocy, pensjonariusze Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej w Jadwinowie, członkowie Klubu „Złotego Wieku”.

Spotkanie Oplatkowe - Projekt ten został skierowany do podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie i pensjonariuszy Dziennego Domu Pomocy Społecznej, a zwłaszcza osób samotnych, nie posiadających bliskiej rodziny, pozbawionych możliwości spędzenia Świąt Bożego Narodzenia w gronie najbliższych. Jego celem było zintegrowanie środowiska osób samotnych, danie wzajemnego wsparcia i poczucia „bycia razem”, promowanie aktywnych postaw

członków społeczności lokalnej z nastawieniem na pomaganie innym. Podczas spotkania panował nastrój bożonarodzeniowy, w którego klimat uczestnicy spotkania zostali wprowadzeni przez kołędujące dzieci ze Świetlicy Środowiskowej działającej przy Ośrodku Pomocy. Przy wigilijnym stole zasiadło 40 zaproszonych gości.

- b. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych we współpracy z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Lubartowie i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubartowie, w 2009 r. prowadziło *Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców i ofiar przemocy*. W tym przedsięwzięciu uczestniczyło łącznie 122 mężczyzn – sprawców przemocy. Głównym celem programu była psychoedukacja w kierunku zmian zachowań typu przemocowego na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania wobec domowników. 20 uczestników programu osiągnęło wysoki stopień zaangażowania, wykazało się dużą dynamiką i aktywnością, jak również pozytywnymi zmianami w postrzeganiu przemocy jako negatywnego zachowania szkodliwego dla funkcjonowania rodziny. Realizowano psychoterapię rodzinną ukierunkowaną na pomoc w przezwyciężaniu zaburzeń pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny oraz udzielono 72 godziny bezpłatnego wsparcia prawnego z zakresu wszystkich dziedzin obowiązującego prawa. Wsparciem uzupełniającym była bezpłatna psychoterapia grupowa i indywidualna.
- c. Szkoła Podstawowa Nr 3 – realizowała projekt *Pomoc edukacyjno-wychowawcza dzieciom romskim*, który finansowany był przez MSWiA w Warszawie. Celem projektu była poprawa stanu edukacji wśród Romów poprzez zwiększenie współczynnika ukończenia szkoły podstawowej; poprawa frekwencji i wyników nauczania; integracja dzieci romskich ze środowiskiem szkolnym oraz dziećmi polskimi; lepsze poznanie i zrozumienie środowiska romskiego przez społeczność szkolną. W ramach projektu zrealizowano: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w klasach I-III oraz zajęcia edukacyjno-wychowawcze w klasach IV-VI.
- d. Zespół Szkół Nr 2 w Lubartowie – realizował dwa projekty:
Archimedes – w ramach którego powstały 4 koła naukowe (matematyczne, biologiczne, fizyczne i chemiczne), odbyły się zajęcia dodatkowe dla pięciu grup z w.w przedmiotów;
Szkoła równych szans – zorganizowano ok. 300 godzin zajęć wyrównawczych, powstały koła zainteresowań, koła sportowe oraz 40 godzin poświęcono na zajęcia z doradztwa zawodowego.
W ramach projektu *Comonius* uczniowie mieli możliwość wyjechać na wymianę międzynarodową do Włoch.

Rezultaty osiągnięte w ramach działań Celu strategicznego 3 w 2009 roku:

- Obniżenie poziomu bezrobocia wśród osób z grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym objętych pomocą społeczną;
- Umożliwienie osobom bezrobotnym uzyskania kompleksowych informacji o ofertach pracy, wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach oraz pomocy socjalnej;
- Reintegracja społeczna i zawodowa zmarginalizowanych środowisk;
- Rozszerzenie oferty działań pomocowych dla osób starszych;

- Wyzwolenie u osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym dążenia do zmiany trudnej sytuacji życiowej oraz rozwiązywania własnych problemów poprzez działalność w grupie samopomocowej;
- Aktywizacja i integracja społeczności lokalnych w kierunku stworzenia solidaryzmu społecznego.

Działania realizowane w ramach celu strategicznego 4 - *Miejskiego programu równego dostępu do edukacji, kultury i sportu osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym*, zmierzają do zapewnienia dostępu mieszkańcom miasta zagrożonych marginalizacją społeczną do dóbr społecznych (edukacji, kultury, sportu). W 2009 r. cel ten osiągnąć był poprzez realizowanie programów edukacyjnych, podejmowanie działań społeczno-kulturalnych oraz promowanie zdrowego trybu życia w środowisku lokalnym w ramach:

1. *Prowadzenia wypożyczalni podręczników szkolnych dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej*

Projekt jest realizowany od 2006 r. przez 3 szkoły (Gimnazjum Nr 1, Gimnazjum Nr 2, II Liceum Ogólnokształcące):

- a. II Liceum Ogólnokształcące prowadziło wypożyczalnię podręczników szkolnych dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Książki były pozyskiwane nieodpłatnie od wydawnictw pedagogicznych oraz zakupione na koszt Rady Rodziców II LO (22 zbiory zadań z matematyki).
- b. Gimnazjum Nr 1 – biblioteka szkolna wypożyczyła podręczniki dla uczniów klas II i III; zorganizowano kiermasz używanych podręczników dla klas II i III; zakupiono 26 egzemplarzy podręczników szkolnych dla uczniów klas I; udostępniono programy edukacyjne oraz Internet w Multimedialnym Centrum Informacji.
- c. Gimnazjum Nr 2 – w ramach projektu *Pozyskanie środków biblioteki szkolnej na podręczniki dla uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej* pozyskano 8 podręczników do klas I-III gimnazjum dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym. W roku szkolnym 2009/10 biblioteka wypożyczyła 17 egzemplarzy podręczników 26 uczniom gimnazjum. Komplety podręczników wypożyczyło 9 uczniów, zaś 17 gimnazjalistom udostępniono pojedyncze egzemplarze.

2. *Opracowanie systemu likwidacji barier architektonicznych, informacyjnych, komunikacyjnych, społecznych i psychologicznych ułatwiających dostęp osób niepełnosprawnych do lokalnych instytucji edukacyjnych.*

- a. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Lubartowie realizowało projekt *Krok za próg* dla osób z zaburzeniami psychicznymi, nieobjętymi dostępnymi na terenie powiatu innymi formami pomocy. Działania podejmowane w ramach ww. programu wymagały powołania Zespołu Interwencji Środowiskowej (lekarza psychiatry, psychologa, pracownika socjalnego). Zadaniem zespołu były: diagnoza – ocena potrzeb rodziny i osoby z zaburzeniami psychicznymi; ustalenie planu usług zaspokajających te potrzeby z uwzględnieniem dostępnej sieci pomocy; pomoc w

uzyskaniu renty socjalnej; organizacja konsultacji specjalistycznych; monitoring projektu; ocena prawidłowości i skuteczności usług.

W ramach realizacji projektu *Krok za próg* bezpłatne wsparcie otrzymało 24 osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodziny.

- b. Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubartowie, jako dzienna placówka wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi, w 2009 r. obejmował opieką 56 osób z terenu powiatu lubartowskiego i miasta/gminy Lubartów (31 osób). Część z nich miała zapewniony przez placówkę dowóz na zajęcia. Zespół Wspierająco-Rehabilitacyjny w Środowiskowym Domu Samopomocy opracowuje i realizuje Indywidualny Program Wspierania Uczestnika dla każdego podopiecznego objętego kontraktem. Cele do zrealizowania obejmują podtrzymywanie a także rozwijanie umiejętności związanych z codziennym funkcjonowaniem w życiu społecznym. W placówce uczestnicy objęci są opieką pedagogiczną i psychologiczną (m.in. utworzono grupę wsparcia dla osób chorych psychicznie prowadzoną przez psychologa ŚDS). Szczególnym nadzorem w formie szybkiej interwencji, objęci są uczestnicy placówki uzależnieni od alkoholu lub substancji psychoaktywnych. Udziela się także wsparcia rodzinom uczestników m.in. poprzez poradnictwo specjalistyczne. Działające przy ŚDS Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych LIBRA, którego cele statutowe obejmują przede wszystkim działalność na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2009, w dalszym ciągu realizowało zadania związane z ułatwieniem dostępu osobom niepełnosprawnym do kultury sportu i rekreacji. W dniach 19.09.2009 – 02.10.2009 Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym LIBRA zorganizowały wyjazd grupy podopiecznych (28 osób) na turnus rehabilitacyjny w Jarosławcu nad morzem.
- c. Szkoła podstawowa Nr 4 w Lubartowie w 2009 r. zrealizowała projekt edukacyjny *Żyj inaczej* w oddziale integracyjnym. Zorganizowano zajęcia integrujące zespół klasowy, mające na celu wzmocnienie tolerancji, empatii i szacunku wobec niepełnosprawnych kolegów. Udzielano pomocy i wsparcia w sytuacjach szkolnych ćwiczonych poprzez zabawę i aktywność twórczą. Odbiorcami projektu byli uczniowie oddziałów integracyjnych.
- d. Szkoła Podstawowa Nr 3 zorganizowała Paraolimpiadę i Warsztaty Plastyczne *Poznaj mnie – poznaj siebie*, która adresowana była do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu miasta Lubartowa, mających utrudniony dostęp do edukacji. Celem imprezy była integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym poprzez uczestnictwo w wydarzeniach artystycznych, kulturalnych i sportowych. Do akcji włączyli się wolontariusze – nauczyciele i dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 3 i II Liceum Ogólnokształcącego. Wsparciem objęto ponad 70 osób niepełnosprawnych.

3. Opracowanie programów edukacyjnych w zakresie oświaty zdrowotnej

- a. Polski Czerwony Krzyż realizował zadania w zakresie promocji zdrowia głównie w środowisku dzieci i młodzieży w szkołach i dwóch placówkach wsparcia dziennego. W 2009 r. zorganizowano:
  - Olimpiadę promocji zdrowego stylu życia, w której uczestniczyło 9 placówek oświatowych (szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne) - łącznie ok. 300 uczniów;

- Turniej *Jak żyć zdrowo – palenie albo zdrowie – dzień jabłka*, w którym uczestniczyło 7 placówek oświatowych;
- Konkurs plastyczny *W zdrowym ciele zdrowy duch* – konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Uczestniczyło w nim 9 placówek, wpłynęło 144 prac plastycznych;

Realizowany był także program prozdrowotny *Super Wiewiórka–Przyjaciółka Oli i Kuby*. Program *Prawda o AIDS – przekaz ją dalej* realizowano w gimnazjach i szkołach średnich. W 2009 roku zorganizowano cykl pogadanek m.in. na temat bezpiecznych zachowań, promocji zdrowia, wygłoszonych przez Komendę Powiatową Policji w Lubartowie. Uczestników „Wakacji z PCK” zaproszono również do siedziby Komendy na projekcję filmu o tematyce związanej z zachowaniem bezpieczeństwa na ulicy, w domu i szkole.

Polski Czerwony Krzyż w Lubartowie realizował także zadania z zakresu honorowego krwiodawstwa, propagowane głównie w środowisku młodzieży szkolnej podczas Turnieju Szkół Ponadgimnazjalnych, Policealnych i Pomaturalnych pt. *Młoda krew ratuje życie*. Był również organizatorem spotkania dla Honorowych Dawców Krwi, które odbyło się w Starostwie Powiatowym w Lubartowie. W spotkaniu uczestniczyło 70 osób.

W 2009 r. odbyły się Mistrzostwa Pierwszej Pomocy Przedmedycznej PCK. Instruktor Pierwszej Pomocy PCK przeprowadził szkolenia z tego zakresu dla osób dorosłych i uczniów szkół podstawowych w ramach akcji „Bezpieczna szkoła – bezpieczne miasto”;

- b. Gimnazjum Nr 1 – podczas zajęć biologii odbywały się w tej placówce pogadanki na temat zdrowego stylu życia, zachowań asertywnych; wskazywano uczniom szkodliwe działanie i negatywny wpływ nikotyny i alkoholu na organizm.
- c. Zespół Szkół Nr 2 – zorganizował zajęcia przeprowadzone przez pielęgniarkę szkolną na temat: profilaktyki wad cewy nerwowej u noworodków *Już teraz mogę zadbać o zdrowie swojego przyszłego dziecka*; profilaktyki i wczesnego diagnozowania nowotworów sutka u kobiet *Różowa wstążeczka*.
- d. Gimnazjum Nr 2 – zorganizowało spotkanie na temat HIV/AIDS. Uczestników zapoznano z ryzykownymi zachowaniami prowadzącymi do zakażenia.
- e. Szkoła Podstawowa Nr 4 – w celu promowania postaw prozdrowotnych uczniów realizowała projekt pt. *Chcę żyć zdrowo*, podczas którego podejmowano działania edukacyjne z zakresu zdrowego trybu życia, profilaktyki problemów alkoholowych i uzależnień. Projekt był skierowany do uczniów klas I-III. W ramach zajęć profilaktyczno-wychowawczych, wykorzystując innowacyjne metody pracy z uczniem organizowano: warsztaty taneczne *Wytańczyć złość*, skierowane do uczniów klas I-III, których celem było eliminowanie napięcia emocjonalnego, agresji, stresu poprzez taniec i muzykę; warsztaty muzyczne *Muzykoterapia odreagowaniem napięć u dzieci*, skierowane do dzieci z klas III-VI, mające na celu wskazanie sposobów radzenia sobie ze stresem, ćwiczenia komunikacji interpersonalnej, eliminowanie napięcia emocjonalnego poprzez ćwiczenia z muzykoterapii i rytmiki; Szkoła ponadto realizowała projekt *Kolorowe dzieci*, promując działania edukacyjne z zakresu zdrowego trybu życia; upowszechniano wzorce i postawy prozdrowotne, profilaktykę problemów alkoholowych i uzależnień.
- f. Szkoła Podstawowa Nr 3 - realizowała program profilaktyczno-wychowawczy *Chcę być silny i zdrowy*, którego celem było popularyzowanie wśród dzieci zdrowego stylu życia,

promowanie zdrowia i higieny, przeciwdziałanie uzależnieniom. Program skierowany był do szkół i przedszkoli z terenu miasta Lubartowa. Przeprowadzono pogadanki, prelekcje i instruktaże na temat zdrowego stylu życia. Zorganizowano także konkurs plastyczny i wystawę prac dzieci z przedszkoli oraz szkół podstawowych w Lubartowie. Na konkurs wpłynęło 232 prace plastyczne. Przyznano 16 nagród i 25 wyróżnień w dwóch kategoriach wiekowych.

4. Cykl akcji edukacyjnych wspierających rodzinę w pełnionych przez nią funkcjach

- a. Komenda Powiatowa Policji w Lubartowie prowadzi stałą współpracę z kuratorami sądowymi i społecznymi, pedagogami szkolnymi i nauczycielami, dyrektorami szkół. Dzielnicy oraz referent do spraw nieletnich i patologii uczestniczyli w spotkaniach z gronem pedagogicznym, rodzicami, podczas których poruszano problematykę przemocy rówieśniczej wśród młodzieży szkolnej.
W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży, policjanci Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie prowadzili spotkania z kadrami pedagogicznymi, które dotyczyły ustalenia procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją oraz zasad współpracy i wymiany informacji.
Dzielnicy w ramach procedury Niebieskiej Karty, kompleksowo informowali rodziny dotknięte problemem przemocy o zasadach podejmowania działań prawnych i o organizacjach udzielających pomocy w tym zakresie.
- b. Gimnazjum Nr 2 zorganizowało prelekcję z psychologiem dla rodziców wszystkich klas na temat *Zagrożenia uzależnieniem od Internetu wśród młodzieży*.
- c. Szkoła Podstawowa Nr 4 – prowadziła działania edukacyjne z zakresu wychowania, opieki, profilaktyki, elementów pedagogiki, psychologii, terapii w ramach:
  - spotkania z rodzicami uczniów oddziału przedszkolnego, podczas którego przeprowadzono rozmowy na temat: dojrzałości szkolnej dziecka 6-cio letniego; nauki i pracy w oddziale integracyjnym; pozytywnych aspektów integracji dzieci sprawnych i niepełnosprawnych w procesie edukacyjno – wychowawczym.
  - spotkania z rodzicami uczniów niepełnosprawnych; udzielono wsparcia rodzinom w pełnionych przez nią funkcjach.

5. Organizowanie wydarzeń artystycznych, kulturalnych i sportowych z udziałem osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

- a. Lubartowski Ośrodek Kultury był organizatorem i współorganizatorem imprez kulturalnych i sportowych, kierowanych do wszystkich mieszkańców miasta, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2009 r. przeprowadzono ok. 33 imprez w formie spotkań autorskich, wystaw, koncertów, konkursów, turniejów i warsztatów w różnych dziedzinach, zabaw okolicznościowych, zajęć tematycznych. Wszystkie działania ukierunkowane były na rozwój kulturalny społeczności lokalnej i integrację środowiska.
- b. II Liceum Ogólnokształcące było organizatorem:
XIII edycji Turnieju Noworocznego – rozgrywki piłki siatkowej dla mieszkańców miasta i okolic. Uczestniczyło 6 drużyn liczących 38 zawodników;

XII edycji Sportowych Potyczek – sportowe współzawodnictwo klas I-III szkół podstawowych w Lubartowie. Uczestniczyły 3 drużyny liczące 90 zawodników i 16 Sędziów Młodzieżowych z II Liceum Ogólnokształcącego;

XXII edycji O Uśmiech Dziecka – zawody rekreacyjno-sportowe, w których uczestniczyły 3 drużyny liczące 90 zawodników i 20 Sędziów Młodzieżowych;

XIX edycji Międzyszkolnych Igrzysk Lekkiej Atletyki MILA - turniej sportowy zorganizowany dla 91 zawodników szkół podstawowych w Lubartowie oraz 15 sędziów młodzieżowych z II LO.

- c. Zespół Szkół Nr 2 – poloniści we współpracy z innymi nauczycielami zorganizowali: *dzień Patrona Szkolnego, Koncert Mikołajkowy, Jasełka, akademię z okazji 11-go Listopada i święta Niepodległości*. W przygotowaniach w.w wydarzeń artystycznych brali udział uczniowie z klas uczestniczących w spektaklach, w tym zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Uczniowie tej szkoły mogli rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności i talenty w kołach – literackim, teatralnym, recytatorskim, fotograficznym oraz kołach przedmiotowych oraz sportowych.

- d. Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych LIBRA organizował imprezy artystyczne, kulturalne i sportowe z udziałem osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi tj.:

- *obóz sportowo – rekreacyjny w Ośrodku MARTA w Firleju*, którego głównym celem było podnoszenie aktywności ruchowej i zaradności życiowej osób z zaburzeniami psychicznymi;

- współudział w organizacji *IV Miejskiej Paraolimpiady*;

- *IV Mikołajkowy Turniej Tenisa Stołowego dla osób niepełnosprawnych przy współpracy z MKS Lewart*;

- współpraca z Klubem Wolontariusza przy II Liceum Ogólnokształcącym w Lubartowie, w ramach której odbywały się spotkania m.in. *Majówka z sercem, Integracyjne Warsztaty Mikołajkowe*.

Ponadto zorganizowano wyjazd grupy podopiecznych (28 osób) na turnus rehabilitacyjny w Jarosławcu nad morzem. Uczestnicy placówki brali także udział w szeregu innych wyjść, wyjazdów oraz imprez kulturalno-artystycznych (wyjścia do lokali gastronomicznych, comiesięczne wyjścia do kina, wyjazdy na rajdy rowerowe, imprezy integracyjne).

- e. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych zorganizowało:

- konkurs plastyczny *Mój pluszowy przyjaciel* w szkołach i przedszkolach miejskich, na który wpłynęło 79 prac;

- rodzinną imprezę plenerową z okazji „Dnia Dziecka”

- *Spotkanie z zajęciem* – zabawa dla 251 dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. W przygotowaniu i prowadzeniu imprezy pomagali wolontariusze z II LO w Lubartowie;

- *Spotkanie z Mikołajem* – zabawa zorganizowana dla 320 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz z orzeczoną stopniem niepełnosprawności w wieku od 1 do 15 lat.

6. *Utworzenie Centrum Spotkań Młodzieży*

Projekt nie został zrealizowany jak zaplanowano w harmonogramie Strategii tj. w 2009 r. z uwagi na trudności związane z brakiem odpowiedniej bazy lokalowej, niezbędnej do realizacji tego projektu (przewidywano utworzenie Centrum na pierwotnej bazie lokalowej Lubartowskiego Ośrodka Kultury).

Rezultaty osiągnięte w ramach działań Celu strategicznego 4 w 2009 roku:

- Zrównoważenie szans edukacyjnych dzieci z rodzin wielodzietnych i w trudnej sytuacji materialnej;
- Wzrost świadomości społecznej w zakresie oświaty zdrowotnej;
- Wzrost świadomości rodziców w zakresie pełnienia funkcji rodzicielskich;
- Zwiększenie udziału osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w edukacji szkolnej, wydarzeniach artystycznych, kulturalnych i sportowych na terenie miasta.

Cel 5 dokumentu Strategii określa *Miejski program rozwoju służb społecznych oraz skutecznego systemu pomocy opartego na współpracy instytucjonalnej*. Zadaniem tego programu jest stworzenie współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami pomocowymi działającymi na terenie miasta, a tym samym rozwinięcie skutecznej, skoordynowanej pomocy instytucjonalno-usługowej dla osób z grup szczególnego ryzyka oraz zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Cel ten osiągnąć był poprzez:

1. *Utworzenie zintegrowanego systemu instytucjonalnej pomocy społecznej*

Zintegrowany system instytucjonalnej pomocy społecznej polega przede wszystkim na współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami pomocowymi działającymi na terenie miasta, a tym samym rozwinięciu skutecznej, skoordynowanej pomocy instytucjonalno-usługowej dla osób z grup szczególnego ryzyka oraz zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Przez cały okres pracy nad dokumentem Strategii w zakresie zaplanowanych zadań na dany rok, wszystkie instytucje ze sobą współpracowały. Należy jednak nadmienić, że działania takie mają wymiar długofalowy i przekładają się na cały okres realizacji Strategii.

Od lipca 2008 r. przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubartowie działa Zespół Poradnictwa Specjalistycznego. Zatrudnieni tam specjaliści tj.: pedagog, psycholog zapewniają kompleksową pomoc dla wszystkich osób potrzebujących wsparcia.

2. *Szkolenia pracowników instytucji zajmujących się osobami z grup szczególnego ryzyka oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym*

- a. Lubelska Fundacja Rozwoju w 2009 r. realizowała projekt *Rozwój w dobie zmian*. Projekt skierowany do osób pracujących po 50 roku życia, m.in. pracowników administracji i służb społecznych. Okres trwania projektu 2008-2010 r. Od 1 lutego 2009 r. rozpoczęto realizację projektu *Ekonomia społeczna – łączy celów gospodarczych z misją społeczną*, który jest skierowany do pracowników służb społecznych zarówno instytucji samorządowych jak i pozarządowych. Okres trwania

projektu 2009-2010 r. W ramach projektu realizowane są konferencje i warsztaty wyjazdowe z zakresu pomocy społecznej, ekonomii społecznej, partnerstwa i współpracy. Zrealizowano 4 sesje warsztatowe i 1 konferencję dla 120 Beneficjentów ostatecznych;

- b. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Lubartowie w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubartowie realizowało projekt *Prosynteza* współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji. Celem projektu było opracowanie Programu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w powiecie lubartowskim oraz udzielenie wsparcia 42 uczestnikom projektu w formie warsztatów szkoleniowych. Program Opieki nad Dzieckiem i Rodziną został utworzony przez przedstawicieli służb społecznych i administracji publicznej z terenu powiatu lubartowskiego.

3. Utworzenie Zespołu Specjalistycznego Poradnictwa

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, działa Zespół Poradnictwa Specjalistycznego, w którym zatrudnieni byli: konsultant prawny (do dn. 30.06.2009 r.), pedagog i psycholog, a w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym - specjalista pracy socjalnej posiadający przygotowanie w zakresie negocjacji w sytuacjach kryzysowych. Pracownicy Zespołu i Punktu świadczą porady i udzielają wsparcia osobom i rodzinom, które mają trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Z pomocy merytorycznej specjalistów korzystają również pracownicy socjalni.

W ramach:

- poradnictwa prawnego, udzielano informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów itp. Ogółem udzielono 58 porad prawnych;
- poradnictwa psychologicznego, psycholog diagnozował problemy osób i rodzin, udzielał porad i wsparcia, podejmował działania mające na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu, prowadził indywidualną terapię ukierunkowaną na poprawę funkcjonowania osoby lub rodziny. Ogółem odbył 61 spotkań z klientami Ośrodka, 121 konsultacji z pracownikami socjalnymi, dotyczących udzielenia wskazówek w prowadzonej przez nich pracy socjalnej;
- poradnictwa pedagogicznego, pedagog udzielał konsultacji pracownikom socjalnym w prowadzonej przez nich pracy socjalnej, prowadził rozmowy oraz terapię pedagogiczną z dziećmi i rodzicami, diagnozował problemy osób/rodzin. Ogółem udzielił 113 konsultacji pracownikom socjalnym; odbył 190 rozmów terapeutycznych, porad pedagogicznych z dziećmi i rodzicami.

4. Udostępnienie informacji o działalności instytucji pomocowych funkcjonujących na terenie miasta za pomocą Internetu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie na aktywnej stronie internetowej www.mops-lubartow.pl udostępnia aktualne informacje dotyczące: działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie oraz innych instytucji pomocowych. Celem tego przedsięwzięcia jest rozpowszechnianie tematyki związanej z pomocą społeczną.

5. Lokalna koalicja partnerów społecznych realizujących cele zmierzające do rozwiązywania problemów społecznych.

Powyższy projekt jest realizowany na zasadzie zintegrowanego systemu instytucjonalnej pomocy społecznej polegającego przede wszystkim na współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami pomocowymi działającymi na terenie miasta, a tym samym na rozwinięciu skutecznej, skoordynowanej pomocy instytucjonalno-usługowej dla osób z grup szczególnego ryzyka oraz zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Przez cały okres pracy nad dokumentem Strategii w zakresie zaplanowanych zadań na dany rok, wszystkie instytucje ze sobą współpracowały w formie wymiany informacji, doświadczeń, propozycji pomysłów dotyczących próby rozwiązania niektórych problemów społecznych, z którymi boryka się lokalna społeczność.

Rezultaty osiągnięte w ramach działań Celu strategicznego 5 w 2009 roku:

- Wzrost kompetencji osób świadczących pomoc osobom z grup szczególnego ryzyka oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Wzrost poziomu świadczonych usług z zakresu pomocy społecznej;
- Poprawa dostępności i jakości pracy socjalnej;
- Zwiększenie dostępności do praw i usług mieszkańców miasta, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej;
- Wzrost zaangażowania partnerów społecznych w tworzenie i realizację programów środowiskowych na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dokonując analizy realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów w 2009 roku należy zwrócić uwagę na rosnące zaangażowanie i aktywność w zakresie tworzenia i wdrażania projektów profilaktyczno-edukacyjnych i informacyjnych w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i minimalizowania zjawisk społecznie negatywnych. Każdego roku wykazuje się duże zaangażowanie we współpracy na rzecz wdrażania Strategii przez wielu partnerów tj. instytucje samorządowe, Kościół, fundacje, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, zajmujące się problematyką społeczną oraz realizujące zadania z zakresu polityki społecznej na terenie miasta Lubartowa. Inicjatywy podejmowane, w tym okresie były działaniami często ponadprogramowymi w poszczególnych instytucjach i organizacjach, wspierane przez wolontariat, sponsorów, środki zewnętrzne. Monitoring, który jest regularnie prowadzony przez cały okres realizacji Strategii, ma na celu zapewnienie prawidłowości i wydajności wdrażanych programów, poprzez zbieranie rzetelnych i wiarygodnych danych na temat podjętych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańcom miasta, a także jest impulsem do podejmowania dalszych działań w kierunku budowania lokalnego społeczeństwa obywatelskiego. Sprawna realizacja Strategii wymaga dużej konsekwencji i wspólnej pracy wszystkich podmiotów lokalnych miasta Lubartowa.

UCHWAŁA NR ..../...../.....
RADY MIASTA LUBARTÓW
z dnia ..... 2010 r.

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań określonych w Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych Miasta Lubartów za 2009 rok

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U.Nr 142, poz.1591 z 2001 r. z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 art., w związku z 110 ust. 4 i 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r.. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) oraz Uchwałą Nr XXVIII/222/05 Rady Miasta Lubartów z dnia 11 kwietnia 2005 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów, Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje sprawozdanie z realizacji zadań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów za 2009 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA

Jacek Zalewski

Lubartów, dn. 10.03.2010 r.

Znak:OPS.0717.18.10

**RADA MIASTA
LUBARTÓW**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie przedkłada sprawozdanie z realizacji zadań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów za 2009 rok.